

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 („Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
 Telefon: 11—55—62.
 Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4. féltre 2, negyedévre 1 P.
 Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 8. szám.

Február hó 21.

A Falu-Gazdaszövetség újabb, erőteljes megmozdulása a falusi népért

A Falu-Gazdaszövetség február hó 17-én, szerdán délután fél 6 órakor budapesti székházában igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen a falusi nép több nagyjelentőségű képviselője napirendre került.

A választmányi ülésen résztvettek: Mayer János ny. miniszter, elnök; Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, társelnök; Krúdy Ferenc országgyűlési képviselő, ügyvezető alelnök; a választmány országgyűlési képviselőtagjai közül Antal István, Csizmadia András, Czermann Antal, Patacsi Dénes és Plósz István; továbbá Bodó János, Both Dezső, Csákvári István (Kistarcsa), Czvetkovits Ferenc, Gaylhofer István, Gesztelny Nagy László, Greskovich József, Kaán Károly, Kalmán István, Kovács János, László József (Szabolcsbáka), Malcoms Gyula báró, Nagy Sándor, Orffy Imre, Széchenyi Károly gróf, Szendrői Zsigmond (Kécske), Szomjas Lajos, Tomcsányi Gyula, Vécsey József báró, Wettstein András és Wüschner Frigyes igazgatóválasztmányi tagok.

A Szövetség tisztviselőikara részéről megjelent: Teógyes István dr. igazgató, Szekeres László dr. h. igazgató, Agoston Béla titkár, Vértessy Ferenc dr. jogtanácsos és Kánya Terézia, a női szakosztály elnöke. A Vasárnapot Mayer Emil szerkesztő képviselte.

Mayer János elnök megnyitva az ülést, utalt arra, hogy a mai világszerte uralkodó világnézeti zárkózásban a magyar nép ragaszkodik a valóságokhoz és nemzeti alapú ügyvérendhez, amely elismeri a magántulajdon szentségét. Ezt a rendszert azonban komoly szociális tartalommal kell megtölteni, mert nélkülözhetetlen a nemzeti építőmunka nem folytatható. A Falu-Gazdaszövetség irányú kötelezettségét teljesíti akkor, amikor felhívja a kormányt a reformfeladatokra, amelyeknek megoldásától széles néprétegek könnyebbé és nyugalma függ.

Mayer János lelkes tüsszal fogadott beszéde után a választmány áttért a napirend tárgyalására. Teógyes István dr. igazgató részletesen ismertette a földreform során feldőlt juttatottak terheinek rendezésére eddig hozott intézkedéseket, majd utalt arra, hogy a kormány a reformfeladatok katasztrofális tisztajövedelmének hatványozott szorzószámát negyvcuszeresre

kivánja leszállítani. A Szövetség adaggyűjtése szerint azonban

a kormány a kérdést közelebb vinné a megoldáshoz, ha a szorzószámot harmincszorosra szálaltáná le.

A vita során Csizmadia András örömmel hozzájárult a javaslatához. Schandl Károly dr. megvilágította a harmincszoros szorzószám helyességét és méltányosságát, majd utalt a probléma megoldásának és a további birtokpolitikai akciónak szoros kapcsolataira. Hangsúlyozta, hogy átütőerejű intézkedésre van szükség, amellyel és közvelemény támogatásával azután kiürítható lesz az ingyengő föld fogalma. Aki a valóban méltányosan megállapított vételárát sem fizeti meg, azt ki kell mozditani a birtokból. Végül azt javasolta, hogy a több mint kétezer zár alatt álló vidéki birtokot szánja a kormány.

A választmány az előterjesztett javaslatokat elfogadta. Ezután Szekeres László dr. h. igazgató ismertette a kórházi ápolási költségek ügyét, amelyet jól ismernek a Vasárnap olvasói. Az előadott javaslat

szerint meg kell könnyíteni a szegényebb néprétegek számára az ingyengő kórházi ápoláshoz szükséges hatósági bizonyítvány megszerzését és feltétlenül ki kell mondani azt az elvet, hogy az apa csak a vele közös háztartásban élő, kiskorú gyermekeinek kórházi ápolásáért felel, míg a nagykorú, önálló és külön háztartásban élő kórházi költségeinek fizetése alól mentesül.

A vita során Czermann Antal dr. országgyűlési képviselő szomorú adatokat sorolt fel a kórházi költségek mai rendszerének tarthatatlanságáról, majd azt javasolta, hogy

2500 pengős ingatlanvagyonban állapítsák meg azt az értékhatárt, amelyen alul a kórházi költségek elengedéséhez szükséges hatósági bizonyítvány kiállítható lenne.

Ez az intézkedés rendkívül nagy megnyugvást kelte a falvakban. De feltétlenül rendelkezést kell hozni abban az irányban is, hogy a kivételesen gyógyíthatatlan betegek kezelése ingyen, vagy méltányos díj mellett történhessen, mert egy-egy ilyen

betegápolás a vagyonosabb falusi családokat is koldusbotra juttatja.

Patacsi Dénes a vidéki mentőotthonok fuvardíjainak leszállítását és a műtétit tiszteletdíjak csökkentését sürgette. Orffy Imre szerint országosan arányosítani kell a kórházfenntartási költségeket. Malcoms Gyula báró a kórházak adminisztratív költségeinek felülvizsgálását és általában az ápolási költségek alapos csökkentését sürgette. Csizmadia András elfogadta a 2500 pengős vagyonhatárt, de megtoldotta azzal, hogy 4000 pengős vagyonhatárig féldíjjal kezeljék a betegeket.

A választmány a javaslatokat magáévá tette. Most Agoston Béla titkár a falusi népházak ügyében terjesztette elő a Szövetség javaslatát. A Szövetség szükségesnek tartja

további népházak létesítését és kéri a kormányt, hogy erre a célra megfelelő költségvetési fedezetéről gondoskodjék.

Rendezni kell továbbá a már meglévő népházak terheit. Végül a kormány bízta meg a népházak felügyeletével a Falu-Gazdaszövetséget.

A vita során Nagy Sándor örömmel csatlakozott a javaslatához, amelyet kiegészített azzal, hogy járjon közbe a Szövetség a kormánytól abban az irányban, hogy a közlekedési rendszert működtető előadások adó-és illetékmentességet élvezzenek. Csizmadia András felszólalása után a javaslatot a választmány elfogadta.

Ezután Kánya Terézia, a Szövetség női szakosztályának előadója, ismertette a szakosztály működését, amely Schandl Károlyné avatott vezetésével alatti működik. A szakosztály — amint a Vasárnap olvasói előtt is meretes —

háztartási és háziipari tanfolyamokat rendez és nagyon szép sikerrel működik.

A tanfolyamokat a belügyi, földművelésügyi és iparügyi minisztériumok támogatják és működésüket a háziipari felügyelőségek figyelemmel kísérik. A választmány a jelentést helyeslően tudomásul vette.

Végül Mayer János elnök jelentette, hogy Szekeres László dr. h. igazgató a kormányzó m. kir. gazdasági tanácsosa nevére ki, majd belső adminisztratív ügyeket tárgyaltak le.

(m. e.)

Három „erénykirálynő” menyegzője Párisban

Párisban századok óta ezzel a szép jelzővel illetik azokat, akik erkölcsös életükkel és egyéb szép lelki tulajdonságaikkal társukok közül különösképpen kiváltak.

Bernát István m. k. titkos tanácsos

A kormányzó Bernát István dr. egyetemi tanárnak, a Magyar Nemzeti Bank alelnökének, a „Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi tb. elnökének „a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül” a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Hosszu és érdemekben gazdag közéleti munka legfelsőbb elismerését jelenti a magas kitüntetés. Bernát István, aki ezidőszent 83 éves, hatvan esztendő óta, páratlan agitálással, a magyar nép iránti olthatatlan szeretettel és széleskörű tudással dolgozik az agrárgondolat, a szövetkezeti eszme győzelméért és hogy a népi erők tökéletesítésére és összefogására irányuló munka ma már eredményeket is mutathat fel, abban országrésze van Bernát Istvánnak két tekintetben is. Elsősorban azért, hogy Károlyi Sándor gróffal, Darányi Ignáccal és az agrárgondolat többi uttórával részvett a rögtörés nem mindig hálás munkájában, másodsorban azért, hogy a kérdés mai nagy-névi harcosainak egész gárdáját képezte ki és állította sorompóba. Kitüntetésére az egész országban osztatlan örömet kelt, de bizonyára azok sorában a legnagyobb mértékben, akikért elsősorban fáradozott: a magyar falvak népe sok szeretettel és meleg hálával örvend a nagy uttóró érdemei elismerésének.

Ezidén a kereskedelem is bekapcsolódik az olcsó szövetaclióba

A kormány kezdeményezésére a Hangya a kora tavaszi hónapokban olcsó szöveteit és vásznait hoz forgalomba évek óta, elsősorban a vidéki gazdaközönség érdekében. Ezeket a textilárakat az iparvállalatok előállításánál áron bocsátották évről-évre az akció rendelkezésére, amely természetesen a kormány által a gyárakkal egyetértésben megállapított áron hozta a cikkeket forgalomba.

Amikor az első szövetaclióról szó esett, a kereskedelem meglehetősen elzárkózott magatartást tanúsított és ha a Hangya a tőle elvárt és megszokott altruizmussal nem bonyolította volna le a szözetás nehéz munkáját, bizony aligha jutottak volna el az olcsó textilák a falvak népéhez. Csak a Hangya akciója nyomán és pozícióját feltéve kapcsolódott bele a kereskedelem a valóban kis anyagi hasznot nyújtó akcióba.

A Hangya természetesen az idén is meg akarja ismételni szociális akcióját és ezért eredetileg külföldi textilárak behozataltól vette tervebe. A kormány intervenciójára a hazai textilgyárak készleteiket nyilvánították, hogy az első évekhez hasonló feltételek mellett bocsátják rendelkezésre az idén is készletmennyüket.

A kereskedelem az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés útján bejelentette, hogy a Hangyával egyező feltételek mellett hajlandó résztvenni az olcsó textilárak forgalombahozatában, úgy, hogy az idén is, a Hangyán kívül, a kereskedők útján is hozzájuthatnak a gazdák az olcsó szövetelekhöz és vásznakhoz.

Mutasd meg
ismerőseidnek
a **VASÁRNAP**-ot!

A lord új cikket írt...

Lord Rothermere, hazánk nagy barátja, cikket írt lapjában Csehszlovákia foglyai címen.

A nemes lord figyelemzteti a világ sorsát intező hatalmasságokat, hogy a párisi béke aláírásának legszerencsétlenebb baklövése: a Csehszlovákiának nevezett mesterséges államhamisítvány megteremtése, új európai háborúhoz vezethet. Közönséges keuckedésnek jellemzi azt a család eljárást, amellyel kizáróan a csehek érdekeit szolgáló megoldást kényszerítették Európára. A „csehszlovák” név maga is hamisítvány. Eppogy lehetne Angló-Hollandiáról beszélni.

Vázolja a német és magyar kisebbségek helyzetét ebben a kétszínű, porhíntó birodalomban. Ezt írja szószó szerint:

— Mint egy kicsiny, aljas lelkesügről hírhedt faj foglyai, állandó ki-

fosztást és elnyomatást szenvednek. A legerőszakosabb eszközökkel irtják nyelvéket, a cseh rendőrség rendszeres üldözéssel igyekszik szellemüket megtörni, az államvédelmi törvény szerint bármely németet, vagy magyart a határon fekvő községekben az ország belső részébe száműzhet a cseh hatóságok szeszélye.

Cikke további részében a sajtó igazságtól rettegő Csehország lázas fegyverkezését vázolja. De alighanem késő már, — állapítja meg a cikk. Benes foglyatábor-politikájának meg kell változnia. A keményszívű fáraót elnyelte a Vörös tenger, a cseh határokat a német fegyverkezés sokkal rettenetesebb hullámai ostromolják...

A hatalmas angol újságröfedelem vészharangot kongató cikke világszerte óriási feltűnést keltett.

Köszönet

Stankovics miniszter ur!

Stankovics Szvetozár jogszláv földművelésügyi miniszter a jugoszláviai magyar sajtó előtt nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Kijelentette a miniszter, hogy a jugoszláviai magyarság kivánságait nagy megértéssel vette tudomásul és vállalkozott arra, hogy azokat illetékes helyen tolmácsolja. Kifejezte azt a reményét, hogy a tolmácsolást a kivánságok teljesítése fogja követni.

— Addig is teljes felelősséggel jelenthetem ki, — mondotta a miniszter — hogy a jugoszláv kormány törvényein alapuló valamennyi jogát teljesíteni akarja a magyar kisebbségek és teljesíteni is fogja.

A jugoszláv kormány teljes megértéssel van az országban élő magyarság irányában és a magyarság magatartását igen sokra értékeli, mert a magyar népből mindig törvényutód és

államtisztelő népet látott.

A jugoszláv miniszter lojalis és tárgyilagos nyilatkozatát a legnagyobb örömmel fogadta nemcsak a trianoni határokon túl, kisebbségi sorban élő magyarság, de mi is valamennyien, akik annyiszor észleltük, hogy a hatalmat gyakorlóak a kisebbségi jogok lábál tiprásával milyen szenvedések osztályosává teszik elszakított véreinket. Ugyanakkor, amikor például a románok és csehek is is folytatják a magyarság üldözését, hálával és szeretettel kell a déli szomszédunk kisebbségi politikájában bekövetkezett változást feljegyezni. Meggyőződésünk szerint a két, erényekben és népi sajátosságaiban sok tekintetben egyező nép életében, új, szebb és megértőbb korszak kezdetét jelenti a néhány hét óta tetekben is megnyilvánuló barátságos szemlem.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház február 12-én befogadta a városfejlesztési törvényjavaslat tárgyalását és a 16-iki ülésen megkezdte az ajánlási javaslat vitáját. A javaslat a képviselőjelölést 100—150 ajánláshoz köti, az ajánlás aláírói közül legalább ötvennek harminc évesnél idősebbnek kell lennie és az ajánlásokat a választási biztosság vagy helyettesével hitelesítenni kell. A kettős aláírásokat mindenütt törlik, a több ívet aláírókat pedig két évi fogházzal, hivatalvesztéssel és politikai jogaiktól való megfosztással büntetik. Az érvényes ajánlók lezavazottaknak tekintendők, tehát szavazásra nem bocsáthatók.

A vita megkezdése előtt Darányi Kálmán miniszterelnök szólt fel és megismételte azt a bejelentését, hogy a kormány először a kormányzó jogkör kiterjesztését, majd a felsőház reformját, azután a választás titkoságát életbeillesztő törvényjavaslatot fogja a Ház elé terjesztetni. Hangsúlyozta, hogy a kormány álláspontja szerint a titkoságot csak bizonyos előfeltételekkel lehet bevezetni, amiben a kisebbség is azonos álláspontot foglal el. A jelenlegi választói jog legfőbb visszacsúgását az ajánlási törvény megszünteti. Hangsúlyozta még a miniszterelnök, hogy a legközelebbi választás már titkos lesz.

A javaslat mellett felszóló első szónok Antal István volt, aki nagy felkészültséggel ismertette a kérdést.

A február 17-iki ülésen interpellá-

ciók hangzottak el. Bornemisza Géza iparügyi miniszter egy, a kubikusok ügyében elhangzott interpellációra adott válaszában bejelentette, hogy ez év tavaszára 600.000 munkanapot sikerült már biztosítani a kubikusok foglalkoztatására.

Különben úgy a február 17-iki, mint a február 18-iki ülésen az ajánlási javaslat vitáját folytatták.

Kozma Miklós elbucszott volt kerületétől

Vitéz leveldi Kozma Miklós volt belügyminiszter, aki tudvalevően mandátumáról is lemondott, február 11-én megjelent volt kerületében, Szombathelyen, ahol átvette a város dispolgári oklevelét. Az ünnepség keretében hosszabb beszédben indokolta meg a politikai élettől történt visszavonulását.

A miniszterelnök a Nemzeti Egy-ség Pártja erógyaropadásáról

Az utóbbi napok érdekes politikai eseménye, hogy több politikus belépett a NEP-be. A belépésekkel kapcsolatosan Darányi Kálmán miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

— Kállay Miklós, Nagy Emil, Téglássy Andor, Hindy Zoltán, Széchenyi Károly gróf és Szemere Béla dr. belépése mindenesetre értékes erógyaropadást jelent a pártba nézve. Az, hogy olyanok léptek be akik tudvalevően nem is állottak mindenben egy sikon, mutatja azt, hogy a nemzeti egységben jelentkező gondolatnak van vonzóereje.

Vay László báró földművelésügyi államtitkár

A kormányzó Vay László báró, Hajdu vármegye és Debrecen város főispánját, földművelésügyi államtitkárrá kinevezte. Utódjául Fáy István kecskeméti főispánt nevezte ki, aki megtartja kecskeméti főispánságát is. — Fáy eddig Csanád-Arad-Torontál megyéinek is főispánja volt. Ettől az állásától felmentették. Utóda Kászonyi Richárd dr. torontáli járási főszolgabíró lett.

Beiktatták Budapest főpolgármesterét

Budapest székesfőváros ünnepi díszközgyűlésen, a hagyományos fényfel ictatták be a főpolgármesteri székre dr. Karafiáth Jenőt. A díszközgyűlésen Darányi Kálmán miniszterelnök, Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke, a kormány több tagja és a közélet számos kiválósága jelent meg.

Február 28-án lesz a szombathelyi választás

Vasvármegye központi választmánya a Kozma Miklós lemondásával megüresedett szombathelyi kerületben a választást február 28-ra tizte ki.

A tavaszi utépitkezések

Az idei állami költségvetés állami közút-épitkezésekre 13.5 millió pengőt irányzott elő. Ennek terhére a múlt évben munkába adták a székesfehérvári—gráci új autótú földmunkáinak javarészt és a kispes—pest-szentlőrinci 6 kilométeres átépítésre szoruló szakaszt. Koratavasszal kiírják a versenyárgyálalást a veszprém—városföldi 30 km-es szakasz betonmunkáira, ami körülbelül 1.8 millió munkát jelent. Ugyancsak hamarosan kiírja a minisztérium a gyümölcsforgalom miatt is oly nagy jelentőségű, 30 kilométer hosszú, cegléd—nagykörös—kecskeméti közút betonsípítással való átépítésének mintegy 2.5 millió pengő értékű munkáit, nyilvános versenyárgyálalásra. Lymódon összesen 4.3 millió pengő értékű állami utépités kezdődik rövidesen.

VILÁGKRÓNKA

A világ érdeklődésének homlokterében ezen a héten is kétségtelenül az a válság állott, amelybe a Szovjet jutott, még pedig úgy Moszkvában, mint Spanyolországban. Moszkvában a volt szovjet-nagyországok letartóztatása egyre fokozódó ütemben folyik és mindinkább élesebb az ellentét a Stalin véres eszközökkel szolgáló GPU (titkosrendőrség) és a vörös hadsereg között; Spanyolországban pedig Malaga estele után a vörös kormány számol az egyre szorosabb zárlat alá kerülő Madrid esteleivel. A nemzetiek új offenzívát indítottak Madrid ellen, sőt már olyan hírek is terjedtek el, mintha a nemzeti kormány felajánlotta volna a koronát Xaver Bourbon pármái hercegnek, aki Zita királyné fivére.

A megkoronáztatásának 15-ik évfordulóját ünnepelő pápa állapota szépen javul. Az évforduló alkalmával az olasz király táviratban üdvözölte a Szentatyt, aki választáviratát az „olasz királyhoz és abszisszn császár”-hoz intézte, tehát elismerte Abszisszia anneziját.

Anglia hivatalos bejelentés szerint 400 millió fontos kölcsönt vesz fel: fegyverkezési célra. Anglia „Fehér könyv”-ben indokolja meg elhatározását.

Neurath német külügyminiszter nyilatkozatot tett a sajtóban. Kijelentette, hogy semmi ok sincs arra, hogy bárki is vesztélyben lássa Európa békéjét.

Tiltakozunk!

A Vasárnap kifejezetten a falvak kisembereinek érdekeit védi, harcol anyagi kihalásuk és szellemi félrevezetésük ellen. Második célkitűzésünk teszi kötelességünké, hogy ezuttal tiltakozunk a falvak népének olyan formában és érvekkel való „megvédése” ellen, mint azt tette legutóbb egy előkelő gróf Szentesen.

A sokezerholdas gróf, aki nemrég bankvezér is volt, élesen kirohant a „feudális nagybirtok”, a „liberális kapitalizmus” és a „magántulajdon ugynevezett szentségét hirdető ostobaság” ellen, földosztást, egyenlőséget, a közcélú üzemek nemzeti tulajdonba vételét és egyéb radikális reformokat sürgetve.

Eszünkbe sem jut akár a főurakat, akár a bankokat védeni; nem nagyon félünk ugyanis attól, hogy a dózsagyörgyi szólamokat hirdető gróf saját birtokának felosztásával olyan példát mutatna hamarjában a többi „feudális nagybirtokos”-nak, hogy azok is kénytelenek lennének a példát követni.

Az sem valószínű, hogy a „keményszavu szónok a maga közgazdasági súlyát és erejét arra fordítaná, hogy a falvak népének kamaterheit, vagy tóketartozásait elengedtetné a „liberális-kapitalista” bankokkal. Ezeket tehát nem fenyegeti komoly veszély. De *veszedelem fenyegeti a falvak egyszerű, derek népét, amely a mondott szóból is csak annyit ért, amennyit mondanak.* S bizony félünk, hogy ha a falu egyszerű, „Halljendajánosának” valamelyike az elégnél eggyel több pohárkát kebeztve be a koadarkából, ugyanolyan határozottsággal, sőt ugyanazokkal a szavakkal programolva ezekről a kérdésekről, mint tette azt a szentesi gróf, alighanem kommunistaság gyanújába keverednék. Emlékezzünk, hogy hány kisember szenvedett mártírhalált a Károlyi Mihály által hirdetett nacionalista-radikális jelszavakkal felidézett kommun alatt és hányaknak kellett keservesen vezetnie a Miska gróf mutatta irányban történt eltévelyedésért.

Tiltakozunk tehát az ellen, hogy bárki is megingassa a falvak népének a szebb, jobb jövőbe vetett hitét és küzdelmes jelenének alkotó munkára szánt nyugalmát...

A közös legelőkről nem szabad elhordani a trágyát

A földművelésügyi miniszter a hozzá beérkezett panaszok alapján, rendeletet intézett a vármegyék alispánjaihoz és a városok polgármestereihez, hogy utasítsák a birtokosok, legeltetési társulatok és községek felügyelőivel megbízott vezetőket, illetve eljárárságokat, hogy a közlegelőket fokozottan ellenőrizzék és megfelelő intézkedésekkel akadályozzák meg, hogy a közlegelőkön elhuttatott trágyát bárki is elhordja. A kihágás elkövetői ellen pedig tegyenek fellejtést.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Királyi-utca 58-60. Körjén díjmentes, 51. számú árjegyzéket, abból választathat.

Ki vesz részt az érte és róla folyó vitánkban?

A városrendezési törvényjavaslat most lezajlott képviselőházi vitája néhány napon keresztül meglehetősen előtérbe állította a magyar falvak ezernyi problémáját, amelyek legfontosabbjait a Falu-Gazdaszövetség szombathelyi értekezlete teljes részletességgel meg is vitatott. Ez a körülmény egyfelől fokozta a mult számunkban kezdeményezett ankét időszakiértekezlet és érdekességét és emeli a jelentőségét annak az elgondolásnak, hogy az érte és róla folyó vitában a közvetlenül érdekelt falu is szót kapjon és végül megkönnyíti olvasóink számára a hozzászólást.

Amikor ismételten felhívjuk előfizetőink figyelmét erre a nagyjelentő-

ségű ankétünkre, felkérjük a kérdéssel foglalkozó olvasóinkat, hogy elgondolásaikat minél előbb küldjék be szerkesztőségünkbe, hogy a pályamunkák, illetve felvetett ötletek, gondolatok közlésében ne álljanak be zökkenők. A pályamunkák közlését jövő heti számunkban megkezdjük. A legjobb ötlet felvetőjét — amint már megírjuk — értékes könyvvel jutalmazzuk.

Ugyancsak megismételjük azt a közlésünket is, hogy senkitől nem kívánunk újságírói készséggel megírt cikket. A lényeg, a természetes egyszerűséggel megírt levelben foglalt gondolatot jutalmazzuk.

Rajta hát, tessék elkezdni!

Az ipar drágít, nem a gazda!

A Magyar Agrár Újságírók és Irvók Országos Egyesülete február 11-én Baross Endre dr. elnökelete alatt értekezletet tartott, amelyen Rege Károly dr., az OMGE főtáncára, tartotta A mezőgazdaság és a drágaság címmel a bevezető előadást. Az előadó rámutatott arra, hogy

a mezőgazdasági termékek árai 22%-kal alatta vannak még mindig a békebeli áraknak,

míg a mezőgazdasági termelés erősen megrágrítja az iparcikkeknek jóval a békebeli árak fölött mozgó alakulása. Ezáltal az agrárról ma 43 pontos eltérést mutat, míg a legnagyobb válság idején, 1933-ban is csak 41,5 pontos eltérést mutatott. Ez a tény a magyar mezőgazdaság versenyképességét főleg külföldi viszonylatban erősen csökkenti.

A mezőgazdaság a háború után 1925 óta tízezes válságon esett keresztül és ez idő alatt saját magát emésztette fel és eladósodott. A római szerződés és a világiaci áralakulás javulásával cloállott kedvezőbb értékesítési lehetőségek csak reményl-

nyújtanak a jövőre, de az elszorított veszteségeket pótolni nem tudják.

Minden felelős tényezőnek arra kell törekednie, hogy a mezőgazdaság boldogulásán keresztül egész gazdasági életünk egészséges mederben fejlődhessek tovább. A mezőgazdasági helyzet javulásával a munkanélküliség csökkent, a vasúti forgalom emelkedett, a postaforgalom emelkedett, a bankgyógyforgalom, a földárak és az ipari termelés emelkedett. A fogyasztó szempontjából pedig arról kell gondoskodni, hogy amint a megelőzési index emelkedik,

a fix bérek és fizetések is emelkedjenek.

Normális termelői árak mellett olcsó fogyasztói árak kívánatosak egy mezőgazdaság, mint a fogyasztók szempontjából. Amint a terményárak emelkedésével párhuzamosan emelkedtek a mezőgazdasági munkabérek is, éppen úgy kívánatos, hogy az ipari és egyéb fixbérek is emelkedjenek, hogy a fogyasztó vásárlóképesége ne csökkenjen.

A kőolajkartel visszahozta a jobbágyságot

A Falu-Gazdaszövetség szombathelyi értekezletén kellő formában szóba került már a petróleumkartelnek az a legújabb intézkedése, amely a petróleumbeszérvés terén valóságos jobbágyságra szorítja a magyar gazdátársadalmat. A nagygyűlés érelyesen állást is foglalt a megdöbbentő ügyben, mégis vissza kell térnünk újból a kartel eljárásának ismertetésére, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy

mennyire semmibeveően jár el ez a kicsiny, de jólszervezett társaság a gazdákkal szemben.

A kartel, — amely mindössze hat vállalatot foglal magában — az év elején valóságos felosztotta maga közt az országot, természetesen csak a felosztásban résztvevő vállalatok üzleti érdekeit tartva szem előtt. A felosztás abban áll, hogy az ország egyes vidékei más és más vállalat üzletkörébe tartoznak. Minden vállalat csak azoknak a gazdáknak adhat el petróleumot, kik az ő számára megállapított körzetbe tartoznak. A gazda semmiképpen nem veheti meg a petró-

leumot annál a vállalatnál, amelyvel már évek óta üzleti összeköttetésben volt, mert

a kartel úgy parcellázta fel az országot tagjai közt, hogy a gazdákat, szinte mint jobbágyokat, vagy „holt felszerelési tárgyakon” osztoztat.

De még további felháborító részletei is vannak az ügynek: eddig ugyanis a gazda házhöz szállítva, bérmentve kapta a petróleumot, az új rendszer szerint azonban

a kartel által kijelölt lerakattól a gazdának kell — több pengős költséggel — elszállíttatnia a petróleumot.

Érdekesen bonyolódik a helyzet abban az esetben, ha a — ridég üzleti szellemmel megvont — körzet-határ valamely nagyobb birtokot két, vagy pláne három lerakot körzetébe soroz. Ez esetben ugyanis a gazdának három helyről kell az árut beszereznie. Meg kell még említenünk, hogy a rayonizációval egyidejűleg a kartel az eladószerveletet is csökkentette,

tehát nagyobb távolságokról kell a beszerzésnek történnie s ezen a révén a kartel lényegesen csökkentette a rezsijét. A kartel rezsije tehát csökkent, a szállítási költség viselését is a gazdákra hárították át,

mégis 2 pengővel felemelték az árakat, amely így 3—6 pengővel, körülbelül 10—20%-kal lett magasabb.

A kartel, amely a kereskedelem szabadságát félti ugy a szövetkezetektől, mint az állam, bármennyire indokolt beavatkozásától; amely örökösen tiltakozik az ugynevezett „egykez”-rendszer ellen, intőzkedéssel maga is beállt az „egykez”-rendszer követői közé és súlyos helyzet elé állította a gazdátársadalmat. Reméljük azonban, hogy a Falu-Gazdaszövetségnek és a többi gazdátársaságnak a kartel tulkapása elleni erődes állásfoglalása

sürgős beavatkozásra fogja indítani a kormányhatalmat, amely nem készt a felháborító kartelmegállapodás hatálytalanságával.

Az olasz trónörökösnek fia született

Február 12-ike óta örömmámorban uszik a fasiszta Olaszország: az olasz trónörökös párnak fia született. A kis herceg az olasz királyi család őstíri szokása szerint már másnap megkeresztelték s a keresztelésben a nagypapja nevét nyerte. A kis Vittorio Emanuele nagyapjától a nápolyi herceg címet kapta, mivel a hagyományok szerint a királyi ház tagjai mindig annak a tartománynak a hercegei, amelyben születtek. Az örömhír a hatalmas birodalom egész lakosságát lázba hozta. A trónutódlás kérdése immár harmadiziglen biztosítva van. A kis újszülött jöveteleit szüze gyűlölvés hirdette. A királyi családot s a trónörökös párt az üdvöző táviratok ezreivel halmozták el. Mussolini is azonnal tolmácsolta a fasiszta kormány s az egész nemzet nagy örömét. A piemonti herceg táviratban értesítette Horthy Miklós kormányzóft fia születéséről. A kormányzó meleghangú táviratban fejezte ki jókívánságait. A nagypapa boldogan repült Nápolyba, kis unokáján keresztül. A Capitulum harangjai szünet nélkül zúgtak. A városok lobogódiszben, fényes kivilágítással ünnepltek. Róma minden kapuján fehér szalag lengett a kis újszülött, a kis Vittorio Emanuele, a pöttöm emberke tisztelőre, akinek érkezése olyan igaz boldogságot keltett sok millió ház alattvalója szívében...

Az olasz trónörökösnek, akinek most fia született, Köpünk az első boldogságosul ábrázoló a piemonti hercegnét.

Falu-Gazdászövetség

Termelői szakosztályokat alakít a nagyszéchenyi Falu-Gazdászövetség

Január 24-én tartotta tisztújító közgyűlését a Falu-Gazdászövetség nagyszéchenyi fiókja. A közgyűlés a régi tisztikart választotta meg újra a következő módosítással: pénztárnok lett: **Bagi István**; ellenőr: **Leszenyiczki János**; számvizsgáló tagok: **Radnai János, Jónás János**, Pótag: **Inacska Mihály**; választmányi tag: **Szekeres Pál**. A közgyűlés elhatározta baromfi és házinyul, valamint méhészet: szakosztály létesítését s mindkét szakosztály elnökének **Marchchalkó Jenő** ügyvezetőigazgatót kérte fel.

Tisztújítás Hosszúhetényben

A hosszúhetényi Falu-Gazdászövetség január hó 30-án tartotta évi tisztújító közgyűlését, amelyen **Ács Sándort** választották meg egyhangúlag a Szövetség elnökévé. A többi tisztségeket a következők nyerték el: Alnölkök lettek: **Radó János** (vince) és **Kiss György**. Pénztárnok: **Ferenc Sándor**, titkár: ifj. **Katos Sándor**, könyvtáros: **Gáspár József**. Választmányi tagok: **Nemes János, Bocz György, Kiss János** (felső), **Bocz János** (felső), **Börös János, Fülöp János, Radó József** és **Szabó Sándor**.

Faluszemináriumi előadások

A Falu-Gazdászövetség és az Országos Széchenyi Szövetség Falukutató Szakosztálya — mint jelentettük — faluszemináriumi előadásokat rendez. A bevezető előadást február hó 19-én, délután 6 órakor tartja **Wets István dr.**, az OTI ny. vezérigazgatója: „A falu igazgatása” címmel; ezt követi **Wanke Gusztávnak**, az OKH aligazgatójának előadása: „Szövetkezetek szerepe a gazdasági életben” címmel. Az előadásokat a Széchenyi Szövetség, IV., Kecskeméti-u. 6. szám alatti helyiségében rendezik.

Gazdasági vándorgyűlés Bodajkon

A székesfehérvári téli gazdasági iskola **Bodajk** község kisgazdáival egyetemben rendezte meg nagyszerű vándorgyűlését. A gazdanapon **Kapitány Géza** igazgató vezetésével résztvett a székesfehérvári szakiskola hetvenkét növendéke is a tanári karával egyetemben. A községes sorai-ban helyet foglalt **Csermann Antal dr.**, a kerüllet országgyűlési képviselője. **Csucs István** prelátus kanonok, **Puli György** esperes-plébános, **Bakó Zoltán** ref. lelkész és **Vukics Pál** közegési főjegyző. A Falu-Gazdászövetséget **Szekeres László dr.** h. igazgató-főtáskár képviselte. A gazdanap istentisztelettel kezdődött, amely után a Hősök Ligetében ünnepély volt, ahol **Kammel József** karnagy vezetésével a gazdasági iskola ifjúsági énekkara énekelt; majd **Tóth József** bodajki, **Mike Sándor** móri, **Pataki Géza** kislángi, **Farkas János** duna-

penzelei és **Eröss Imre** nagylőkai gazdasiskolai tanulók szavalata után vitéz **Szarka Géza** dr. vezetésével az iskola szavalóközörsége szerepelt. A gazdasági gyűlést **Stahl András** közbirtokosági elnök nyitotta meg, amely után **Kapitány Géza** igazgató ismertette a gazdák tömörülését és a gazdakör-alkalítás fontosságát. Vitéz **Homoródi**

BESZÉDES SZÁMOK...

Legutóbbi számunkban közöltük azokat az adatokat, amelyek szerint az ország lakossága kereső tagjainak több, mint fele — 58 százalék — östermelő s ezek tartják el az ország háztartásában élőinek 52.6 százalékát. Érdekes képet adnak az östermelő népesség 1930. évbéli megoszlására vonatkozó további adatok:

A keresők legnagyobb százalékának — 23.78%-nak — tehát körülbelül egy negyedének — 1—5 holdnyi birtoka, vagy bérlete van s ezek az eltartottak 23.81 százalékáról gondoskodnak. Csaknem ugyanennyien vannak a teljesen föld nélkül lévő gazdasági cselédek, munkások; ezeknek arányszáma 22.70%, eltartottjaiké 20.3%. Ez a két csoport tehát csaknem felét teszi ki az östermelő lakosságnak: az 1—5 holdas kisgazdák és a földnélküli gazdasági cselédek együttes arányszáma ugyanis 46.48%, eltartottjaiké 43.84%.

Az 5—10 holdasok az östermelők 14.67%-át, eltartottjaik 12.4%-át teszik ki. A 10—20 holdasok már csak 11.43 százaléknyian vannak, családtagjaik pedig 9.19% — nem érik el a tíz százalékot.

Az östermelők 10.62%-át kitevő, egy holdon aluli birtokkal, vagy bérlettel rendelkező gazdasági cselédek és munkások a háztartásbeliek 15.46

Álmos Tibor okl. gazda, **Lenyel Gábor** tanuló (Moha), **Antal József** tanuló (Székesfehérvár) és **Horváth István** tanuló (Bicske) előadása után **Lajtos Ferenc** (Lajta), **Szabó Sándor** (Sárkeszi) és **Puskás Kálmán** (Vilonya) tanulók szavalatai következtek. A gazdanap keretében **Csermann Antal** országgyűlési képviselő nagyszabású beszédet mondott. A minden tekintetben kitünően sikerült gazdanap **Puli György** esperes-plébános zárószavaival ért véget.

százalékát tartják el. Kitunik tehát, hogy

aránylag a legtöbb eltartottról a törpebirtokos, gazdasági cselédek és munkások gondoskodnak.

Ismétljük, hogy ezek 1930. évi adatok. Azóta némileg megváltozott a helyzet. 1935-ig az OFB által lefolytatott házhelyrendezési és földhözjuttatási akció eredményeképpen 426.521 törpe- és kisbirtok létesült, 1,056.448 holdnyi területen. Megállapítjuk, hogy az új törpe- és kisbirtokok száma az 1930-ban kimutatott kereső östermelőknek közel 21 %-át teszi ki, tehát a földreform eddigi végrehajtása már lényegesen kedvezőbb eltolódásokat eredményezett az 1930-iki, valóban szomorú helyzetet szemben. Ezek az adatok azonban, — az OFB akciója folytán módosult formájukban is! — nemcsak a telepítési akció minél sürgetőbben és minél szélesebb keretek között való végrehajtását teszik kívánatlansá, de bizonyítják azt is, hogy

az ország több, mint felét kitevő östermelő lakosság; a falvak népe, hősiesen és becsületesen állotta meg helyét, valóban mostoha körülmények között.

Egy kubikos váltót hamisított: a törvényszék felmentette

A munkanélküli kubikusok kálváriás életének elképesztő mélységeit tárta fel az a büntető tárgyalás, amely a napokban zajlott le a budapesti büntetőtörvényszék **Schadl-tanácsa** előtt. A vádlott jóképű magyar: **Fakó János** munkanélküli kubikos, aki Mezősát mellett lakik egy kis faluban. A vád: okirathamisítás. A tényállás pedig:

az apósa nevét váltóra hamisította, hogy tüzelőanyagot kaphasson a falujelbeli kereskedőtől.

A törvényszék már három tárgyalást tüzött ki az ügyben, de **Fakó** egyszer sem jelent meg, mert nem volt utiköltsége, hogy Budapestre utazhasson. Végül is csendörök vezették elé. A vádat ösintén beismerte.

— Igaz, hogy vártam az apósom nevét a váltóra, de nem tudtam, hogy ebből baj lesz. Nagyon fáztunk és nem volt semmi tüzelőanyagunk. Elmentem a Mandl urhoz és megkértem, hogy adjon. Csak akkor ad, — mondta — ha kifizetem, vagy váltót adok. Nincs enném pénzem, tudja azt nagyon jól, hogy kilenc gyerekekkel együtt éppen csak hogy tengődünk. Irjám rá a váltóra az apósom nevét, — választotta — az jó módú ember, majd kifizeti, ha rákerül a sor. Az apósom azonban nem fizetett, én pedig idekerültem. A törvényszék megértő volt **Fakó**

Jánoshoz és felmentette az okirathamisítás vádjá alól, mert eljárása jóhiszemű volt. Mint a jogban járvalan ember nem tudta, hogy cselekedetének büntetőjogi következményei lehetnek s azt hitte, hogy az anósa el fogja ismerni az aláírását.

Fakó János boldog örömmel köszönte meg a felmentést; az ügyész azonban felebbezett.

A tárgyalás végzetével pedig a kubikos csak nem akarta elhagyni a tárgyalótermet. Tett-vett, köhécselt, végre odafordult az elnökhöz és azt mondta neki:

— Hát most mit csináljak, nagyszágos uraim?!... Egyetlen krajcár, — mondta — sincs veszteti költségre és senki ismerősből nincs itt Pesten, akinek elmehetnék.

A közvetlen beszéd annyira meghatotta a teremben lévőket, hogy

percek alatt összeadták az utiköltséget, sőt bőségesen került még élelemre is.

Fakó János pedig vigan, hangos köszönések közben hagyta el a csendörökkel együtt a tárgyalótermet.

Az „ANGORASZÖVETSÉG” közleményei

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításán Szövetségünk rendezésében kiállításra kerülő angorabemutató-csoportba a jelentkezéseket lezártuk. Szövetségünk bemutató csoportja 100 állattal szerepel a kiállításon. Azok számára, akik a kiállításra állatokat jelentettek be, a jövő hét folyamán megküldjük a részletes szállítási és egyéb tudnivalókat. Előre is kérjük, hogy a szállítási időpontokat stb. a zavartalan lebonyolítás biztosítása céljából mindenki szigorúan betartani sziveskedjék.

Közöljük tagjainkkal, hogy a jövő hét folyamán mindenki számára kiküldjük Szövetségünk angoratenyésztési szakfűzetét, amelyet tagjaink teljesen díjmentesen kapnak. Ezzel a szakfűzettel minden tenyésztő megkapja a legmegfelelőbb és egyedül helyes tenyésztési, tartási, kezelési stb. utmutatókat és így reméljük, hogy a jövőben mindenki a legszakoszerűbben vezetheti tovább tenyésztését.

Saját érdeklődésünkben kérjük tagjainkat, hogy anyagbeszerzési ügyekben is keressék meg Szövetségünket, mert Szövetségünknek módjában áll a legmegfelelőbb kitermelési stb. anyagok előnyös beszerzési forrásait biztosítani tagjaink.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy állatvadászat esetén a csomagolás és szállítás költségei rendszerint mindenkor a vevőt terhelik, tehát az állatszállítás a vevő költségére és veszélyére történik.

Ugyancsak többek érdeklődésére közöljük, hogy nem jó az időelőtti teli párosításokkal sietni a további tenyésztésnél, miután a rendkívüli rideg időjárás egyaránt megcsinálgy az anyák, mint a kicsik. Leghelyesebb tehát azt csak ilyenkor, február vége felé megkezdeni. Ismétljük, hogy az emse 8. a bak 10 hónapos korában ivarérett.

R. P. J., Pély. A grófnő kivételesen hozzájárult kérdéséhez. Levélét elintézés végett áttettük a telep vezetőségéhez. Többek érdeklődésére továbbán válasszunk.

Angoraszövetség, Budapest, V., Báthory-u. 24. Telefon: 11—55—52.

Megjuttalmaztak három bátor rendőrt

Lyka Döme földbirtokos már régebben alapítványt tett, hogy hétézer pengőnek évi kamatát osszák ki azok között a rendőrök között, akik az állami és társadalmi rend fenntartása körül önfeláldozó és bátor magatartást tanusítanak. Az 1936. évi kamatok február 15-én, délelőtt osztotta ki **Fereny Tibor** rendőrfőkapitány, aki **Pikola Mihály** rendőrtiszt helyettesnek és **Báldzs Ferenc** rendőrtörzserősterneknek ítélte a 90—90 pengős kamatot, mert 1936 szeptember 18-án, este a MEMOSZ (Áréna-ut. 68.) helyiségének pinceszében lelepleztek egy huszonháromtagú kommunista munkástársaságot. A főkapitány 129 pengőt adományozott **Benke Imre** rendőrmesternek, aki 1936 június 23-án, délután 3 órakor a Rákóczi-ut. 73. számú ház összehozásánál lélekjelenlétét és higgadságtát megőrizve, saját életének kockáztatásával az épület közelében tartózkodókat hársány hangon figyelmeztette a veszélyre és az összeomló házról őket elirányította.

ADÁS-VÉTEL

Eladó egy alig használt kifogástalan, üzemképes, réztartályos szemkénző-gép: egyharmad áron, 18 pengőért. Cím: **Kuvik András** robbantómester, Becske (Nógrádmegye).

Első- és másodosztályú szőlőtényők gyökere és száma, hazai fajviszonyok, gyökerecskevesztés, legelőcsök és legmésbízhatóbb beszerzési forrása (telepemlékek). Szőlőtényőtelepemet a mi közföldesítési és borászati ker. felügyelő ur átvizsgálta és azt minden tekintetben kifogástalannak találta. Független. Gazdák szőlőtényőtelepemet az összes közönséges fajtákon kívül, a legtöbb újdonság és különleges, valamint többféle magvattal bőgőző szőlőtényők, úgy: **Füzény**, a szőlőtényőtelepemet a mi közföldesítési és borászati ker. felügyelő ur átvizsgálta, melyekért gazdaságom 30 hirtelre készült. Ha azonban a vevő önjátsza, az anyany- és fajtatisztaságról a szőlőtényőtelep elváratásai nyilatkozott. **Tóth János** szőlő- és szőlőtényőtelep. Gyöngyös, postafiók 52. szőlőtényőtelep és irdók: **Vasutai szőlőtényőtelep**

Arany-ezüst beváltás a legmagasabb napi áron
Szigeti Nándor és Fia ékszerészek
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gazda tavaszi gondoljai

A „Köztelek” legutóbbi számában neves gyakorlati gazdák adtak számot arról, hogy a jövő évi termést biztosító gazdasági munkák a kedvezőtlen időjárásban elkésve kezdődtek, rossz munkába került a mag, sok helyen be sem fejezhették a vetést, elmaradtak a talajelőkészítéssel és a trágyázással. Aggodalmukat fejezték ki az új termést illetően. Szerzte az országban mindenütt gondot okoz a vetések állapota és kiváló gazdáink már jóelőre terveket készítettek arra nézve, hogy miképpen javíthatnak a tavaszi gyenge vetéseken. Különösen figyelembe kell venni az őszi gabonák lehető jó termésének biztosításához fűződő országos érdeket, hogy a vetésterület hiányát a termésben minél kevésbé érezzük meg. Hiszen nemcsak arra kell törekedni, hogy az ország belső szükségletében zavar ne álljon elő, hanem minden rendelkezésre álló eszközt meg kell ragadni, hogy ebből a legfontosabb exporttételt képező cikkből minél nagyobb felesleget érjünk el, de legelőször az eddigi keretekben való kivitel továbbra is biztosítani tudjuk.

Őszi vetéseink megmentése

Nincsen olyan esztendő, amikor az idő mostohaasága valahogyan ne keresztetné a gazda tevékenységét. Ebben a gazdasági esztendőben már az őszi is rendkívül kedvezőtlen volt, annyira, hogy visszamaradt a szántás-vetés, elkéstünk a buza vetésével. Nem egy helyen még ki sem kelt az őszi buza.

Fegymentes téli napokon: gyt-műcsifalt permetezése gomba és rovarok ártva ellen:

Solbár szilárd mészkénélé

Mezőgazdasági R-T., Budapest, IV., Hajó-utca 2. Tel. 1-305-14 és az üzletekben, Monori-Mag, VIII., Rakóczi-ut. 7., Mauthner Ödön útsz. üzletben.

Szinte tehetetlenül állna az ország mezőgazdasága és tényleg kellene várni, hoz-e a tavaszi új rendkívüli jó időt, ami az őszi mostohaaságát ellensúlyozza, ha nem volna egy jól bevált eszközünk, ami a növények fejlődését általában, s így az elmaradottakat is siettet: a *szuperfoszfát*. Évtizedek hosszú tapasztalata bizonyítja, hogy a szuperfoszfátnak a termés növelésén kívül többek között van még egy rendkívül értékes tulajdonsága: idejében adva a növények tenyésztési idejét néhány nappal, sőt egy-két héttel megrövidíti. Máskor is nagy ennek a jelentősége, a mindig fenyegető hóguta miatt, ezerszerre fontosabb ezidén, amikor félni kell, hogy az elkésett búzák érése már belesik a gyilkoló kánikulába és az érés kényszereredéssé lesz.

Jól jár az, aki ősszel nem mulasztotta el a szuperfoszfát elszórását, de még nem késett el, aki ősszel nem mulatrogányozott. *Ha most, amint csak a földkere le lehet menni, az őszi kalászosokra fejtrágyájukat 100-150 kg szuperfoszfátot szórunk el, úgy valószínűleg behozza a buza a kérését s nem kell kiszántani.* Fontos azonban, hogy most már ne késlekedjünk, szerezzük be azonnal a szuperfoszfátot, sörjük el, amint csak lehet s munkáljuk be a talajba. A befogásolás annál fontosabb, minél kötöttebb a talaj. A 20-22 pengős buza bőven megdőlálja a szuperfoszfát fejtrágyázás csekély költségét.

Ha az ujszülött csikó

nem lélegzene, akkor ki kell tisztítani az orr- és szájüreget, majd a fejének hideg vízzel való leöntése, vagy a mellkasnak hideg vizes ruhával való csapódása után légvételekre kell ingerelni.

Ha a köldökcsomokon, illetőleg a

köldök viszereinek véralvadékán át a bacillusok be ne juthassanak a gyenge szervezetbe és abban csikóbénaság, vérhas, köldökgyulladás, stb. kóros folyamatokat elő ne idézhesse, leghevesebb a köldökcsomot egy-két percig szélesnyakú, jódinktúrát tartalmazó uvegben fúrosztani és azután fakatránnyal bekenni.

Ezt követően le kell tisztítani az ujszülöttről a magzatmázat. Ha a kanca nem nyalogatná le ezt csikajáról, akkor az ápoló törölje le puha csutaklakkal vagy posztódarabbal.

Az ujszülött első tápláléka a fűszetj (kolosztrum). A kanca kolosztrumának összetétele a következő: 3-8 százalék fehérje, 1,7-2,6% zsír, 4,5 százalék tejcukor, 0,6% ásványi anyag. Különös jelentősége nagy fehérjetartalmában és használati hatásában van. Az első szoptatás előtt indokolt a tőgyet és környékét langyos vízzel alaposan lemosni, majd a csecsembócsatornát néhány tejsugar kifejesével a lehetőség szerint ki-

Gyenge, fejlődésben elmaradt őszi vetések feljavítására

PÉTI SŐ nélkülözhetetlen!

tisztítani, hogy az első táplálékkal ne jusson be sok baktérium a még ropant érzékeny gyomorba.

A belsüroknak az első 24 órában el kell távoznia az ujszülött vérből. Ha ez visszamarad, a csikó kólikás fájdalmakat jelez. Ilyenkor nem szabad késni a langyos beöntésekkel, vagy a szappanból készült végbélkupok behelyezésével.

A csikó megfelelő fejlődésének első feltétele, hogy bőven jusson neki anyatej. Ha a kancának nincs elég teje, amit a csikó gyenge fejlődése árul el, akkor etessünk az anyakancával zablisztet, korpát, lenmaglisztet, répát, a tavaszi időnyben pedig zöldtakarmányt. Ez talán segít. De nem mindig. Ha a kancának nincs öröklet természetében a kellő tejelékenység, akkor a bő táplálás következté-

ben elhizik, de nem tejel jobban. Az ilyen kancát ne fedeztessük be, hanem — ha módunkban van — szerezzünk helyette más tenyészkancait.

Akadnak olyan kancák is, melyek csak az ellést követő 12-24 óra múlva kezdenek tejelni.

Apró jótanácsok

A gyümölcstermelés sikerének egyik veszedelme a szél. Sokszor pár órással szívhatja a gyümölcskertész termésének 80-90%-át megsemmisíti. Ez ellen — mint hollandiai példák igazolják, — sikeresen lehet védekezni szélvédő fasorokkal. Ott a gyümölcsösöt körülültetik két sorban szélvédő fákkal. A szélfogók külső sora jegenyenyárfára, mely tudvaleg a legmagasabbra nyúlik, a belső sorok a nedvesebb területeken (tengerpartokon) fuz-vagy egerfából állanak. A fákat igen sürűen ültetik úgy, hogy ezek valódiok falat alkotnak és ezzel a védelőtetvény-nyel nemcsak a tenger felől tomboló szelek ellen, hanem a késői fagyok ellen is védelmet nyújtanak gyümölcsöseiknek.

Az ökszerű takarmányozás terjedése révén mind több gazda ébred annak tudatára, hogy a szükségesnél jóval kevesebb fehérjét etet állataival. De hogyan pótolja a hiányt, amikor szomoru anyagi helyzetében újabb kiadásokra nem is szabad gondolnia. De viszont fehérjefőbblettel néküll az állattenyésztés jövedelméből tétele hogyan képezhető el? Segítség. A szükséges fehérjefőbbletet — mivel abraktakarmányban megvásárolni nem képes — saját gazdaságában kell megtermelnie. A nitrogén a pillangósnövények gyökerein élő baktériumok révén e növényekben ingyen jut a levegőből. Termesszük tehát a lucernát, jöherét, búkköntyű, borsót nagyobb mértékben, mivel ezek szolgáltatják a legelősebb fehérjét.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Az első segélynyújtásról

Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy ha valaki megbetegszik a házánál, mielőbb hívjunk orvost, mert a gyógyításhoz ő ért a legjobban s ő tudja megmondani, hogyan bánjunk betegünkkel, mit főzzünk neki, hogy egészséget mielőbb visszanyerhesse. Igen sok esetben okozott már jóvátehetetlen bajt, ha a hozzátartozók a saját „házi” módszerük, vagy a szomszédasszony tanácsai alapján láttak neki a gyógyításnak, vagy pláne ráolvasással próbáltak segíteni rajta. A fel nem ismert és rosszulkezelte betegségek évről-évre ezerszámra szedik áldozataikat, különösen a falvakon és tanyákon, ahol az orvoshiány bizony sokszor igen nagy nehézségeket okozik, a nagy távolság és pénzihiány miatt az emberek csak akkor szánják rá magukat, hogy doktorért küldjenek, mikor a beteg egyik lábával már a sírban van. Doktorhoz csak akkor fordulnak, amikor már semmi sem segít, amikor már mindent végigpróbáltak, eredménytelenül, a komámasszony még pörkölt birka farkot is csapdosott a kut kavájához, holdvilág mellett, három éjszaka egymásután, a Trézi néni pedig avataltan lenvászombba kötött nyultrágyát rakott a tarkójára alá. Ha már ez sem tud segíteni, akkor jöjjön hát az orvos, de aztán legyen is ám valami fogamatja, ha már annyiba kerül! Pedig hát ilyenkor rendszerint már ő sem igen tud segíteni, csodát ő sem tehet, míg ha idejében hívják, talán könnyűszerrel talpraállítja a beteget pár nap alatt.

Gyakran előfordulnak azonban hirtelen rosszulletek, sérülések, amikor az orvos megérkezéseig is segítségére kell sietniük annak, akit baleset ért, mert a késedelem folytán embertársunk elpusztulhat. Az első segélynyújtásnak elemei törvényei a következők:

Az elájult, sápadt embert fektessük le vízszintesen, úgy, hogy a feje alá ne tegyünk semmit és ha zárt helyiségben van, nyissunk rá ablakot. Ha rövidesen nem tér magához, tegyünk valami pokrócot, vagy kabátot a váll alá, hogy a feje leljön s ha ez sem használ, támasszuk fel a lábait egy székekkel, hogy a vér a feje felé tudjon.

Ha kékes, kipirult, szederjes az arca annak, aki eszméletét veszítette, akkor is fektessük le, de ebben az esetben a fejét és felső testét polcoljuk fel és ruháit a mellen. Nyakon s hason oldjuk meg azonnal, hogy a légzést és vérkeringést szabadabbá tegyük.

Ha a balesetet szenvedett egyének lemeztelenített mellkasán és hasán nem látunk lélegzési mozgást, a szívmozgás ritka és szabálytalan, vagy alig észrevehető, akkor először is friss levegőről gondoskodunk, valami erősszagu anyagot tartunk orra alá (például tormát, étert, ammoniakot) és arcát vagy mellkasát hideg vízzel megfecskenedezük egyszerű kékzser: ha ez sem használ, a szív tájkékát kifacsart vizes ruhával csapdosuk, de nem tulerősen, tenyerét, talpát, arcát, hátát veregetjük. Ha a balesetes segélynyújtás közben magához tér, adjunk neki meleg feketét, teát, pár korty szeszes italt, ha pedig még ekkor sem térne magához, alkalmazzuk a mesterséges lélegzést.

A mesterséges lélegzés alkalmazásánál nem szabad nagy erőt kifejteni, hanem lassan, szabályosan és főleg kitarotán kell végezni azt az eszméletét vesztett emberen. A ruhákat a nyakon, mellen és hason kibontjuk, a balesetést a hátra fordítjuk, a lapockák alá vánkost vagy ruhadarabot teszünk, hogy a feje kissé hátralogjon, száját kinyitjuk és két kezünkkel karjait megfogva, szabályos időközönben odanyomjuk a mellkasához, majd kis kört írva le velük, hátrarántjuk. Ez a mozgás kitágítja a mellkast és a tüdő beszívja a levegőt. A mesterséges lélegzést nem szabad addig abbahagynunk, amíg a balesetes lélegzeni nem kezd, vagy amíg az orvos meg nem érkezik.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Tojással csurgatott leves. Piríts meg zsírban apróra vágott vöröshagymát és petrezselyemzölgét. Végé hozzá kevés paprikát, éreszd fel sós vízzel és hagyd forrni. Addig liss be egy edénybe két-három egész tojást, habard el egy kanál finom lisztet, aztán csurgasd a forró levest. Tejfőlével elkeverve tálald fel.

Lerakott burgonya. A burgonyát meg kell főzni, hámolni és vékony szeletekre főlvágni. Ekkor főzz tojást keményre, vágd azt is szeletekre, kenj meg egy tálat, rakj rá egy sor burgonyát, aztán egy sor tojást, kend meg tejjel, sózd meg és így folytatd, míg ki nem fogy. A tetejére burgonya kerüljön, ezt a réteget is kend meg tejjel és vajjal, hűtsd meg zemlyemorzával, tedd a sütbő, míg megpirul.

Túrógombóc. Vegy egy tányár friss túrót, tedd asztalendőbe és oszvardi rá a savjait. Ekkor kavard el kevés zsírt három-négy tojással, tégy bele fél kilogramm lisztet, a túrót és kevés sót. Mikor jól elkeverted, szaggass belőle gombócokat és főzd meg sós vízben, tedd tálat és öntsd le a vajjal, amelyn a zemlyemorzát megpirítottad.

Kisgazdafogat-szépségverseny a Mezőgazdasági Kiállításon

Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőse régi kedves tervét valósítja meg ebben az évben igen nagyszabásúnak ígérkező *kisgazdafogat-szépségverseny megrendezésével*. A kisgazdafogat-szépségverseny részére a rendezőség nagy kedvezményeket nyújt, amelynyben elhelyezésükön ingyen gondoskodik, ezenfelül pedig a lovak és kocsik szállítási költségük jelentős részét a földművelésügyi minisztérium megértő támogatása folytán magára vállalja. A kisgazdafogatverseny résztvevő fogatok március 21-én, vasárnap délelőtt nagyszabású felvonuláson is részt vesznek, amelyen *máris mintegy húsz kisgazdafogat megjelenésére lehet számítani*. A kiállítás rendezőse részvételi jelentkezéseket még elfogad február 20-ig.

ADÓNAPTÁR

Február 28-ig: Be kell adni az általános kereseti-, jövedelem- és vagyonadóbevallásokat. Be kell adni az adóhivatalhoz (ker. Adófelügyelőséghez) ezen bevallásoknak március hó végéig való beadhatására a halasztás iránti kérelmet, amelyre 2 pengős bélyeg jár.

H I R E K

Illatozó vadvirágok...

Illatozó vadvirágok,
Tetőletek kérdem:
Érdemes-e a lányokért
Könnycse hullatni nekem?
Érdemes-e holdas este
Azért keseregni,
Hogy nem akar csalfa szívűk
Már engem szeretni.

Ugye, ugye, vadvirágok,
Ti is azt mondtátok,
Nem érdemlik meg a könnyet
A hitelen lányok.
Nem érdemes a legénynek
Kedjük sem nézni,
Hisz lány és szerelem nélkül
Is meg lehet élni.

HORVÁTH JÓZSEF. (Pusztamiske)

Eső...

A Mindenség Ura épp úgy küldi le,
Mint jó embert e Síralom völgyibe:
Vii got, gyümölcsöt hintegtetni szét,
Hogy gazdagabb legyen ordó, mező,
rév.

Néhanapján mégis olyan vad lesz ő,
Mint a Sátánbörbe bujt gonoszlelvő:
Uralmát megéri az egész határ,
Elpusztít mindent, amit utban talál!

KUNFÖLDY JÁNOS
(Kiskörös)

Minek terem margaréta...

Minek terem margaréta a virágos
réten,
Tetőledek, meglapossák, ma jobban,
mint régen.

Megkönnyeztek, megsírtalak, kicsi
fehér margarét,
Mikor hervadt szirmának az őszi szél
horogja szét...

Kicsi fehér margarét...

Ami elmúlt, nem jön vissza, ilyen
már a végezt,
Emlék maradj margaréta, ködbevész
az élet.

Nincs kikelet, egyszer volt csak... ne
hívj a már melegét,
Hisz megint csak porbadobnak, kicsi,
szegény margarét...

Kicsi fehér margarét...

GYUTAY ISTVÁN
(Magyarzerdahely)

Kopasz a fa ága...

Kopasz a fa ága,
Nincs más rajta levél
Lefújta, lefújta
A hideg őszi szél.

A hideg őszi szél
Zörgöti az ágak,
Azt mondják, azt mondják:
Nagy a magyar bánat.

Majd újból lombos lesz
Az akácfa ága,
Nem busa a magyar
Azért, hogy ily árva.

Lesz még az akácnak,
Lesz még síru lombja,
Lesz még a magyarnak:
Lesz még a hősnőnapja.

K. FÖLDES IMRE
(Kátelék)

Felhívás a „Vasárnap” írógárdájához. Kedves íróársaim! Husvételre egy gyönyörű kivitelű antológiát szándékozom kiadni: *Mosolygó virágok* címmel. Felkérlek tehát benneteket, hogy e munkálkodásomban valamilyen közreműködjétek. Küldjétek szíveskedve legszívesebben virágokat, hogy minél szebb és nagyobb csokrot köthessünk. Résztvételi díj öt pengő, azaz öt könyv ára. A versek rövid életreajazzal a pénzrel együtt — legkésőbb február hó végéig — e címre küldendők: Ozoróczy Ferenc, Mátraszőlős.

A holland trónörökös pár visszajön

Lapunk multheti számában röviden értesítettük olvasóinkat arról a kedves és minden magyar ember szívét őszinte örömmel eltöltő hírről, hogy a nemes holland nemzet trónörökösje, *Julianna* hercegnője, a férjével, *Bernát* herceggel február 9-én este Budapestre érkezett.

A fiatal nászutaspar *Sternberg* gróf és neje néven utazott hozzánk egy lengyel fürdőhelyről, ahol mézes-heteit töltötte. Minden feltűnés nélkül, igazi holland egyszerűséggel jelenkezett *Sternberg* gróf a Szent Gellért szálloda portánál és lakosztályt kért maga és felesége számára. Névtelenségüket ittartózkodásuk három napján megőrizték, amit az előzékeny és figyelmes közönség minden tekintetben igyekezett is elősegíteni. Megnézték a főváros nevezetességeit, ellátogattak a parlament-be is, ahol szívesleg melegséggel üdvözölték őket. Egy estét pedig, amelyen *József Ferenc* királyi herceg is résztvett, magyaros mulatsággal, cigányzene mellett töltöttek el.

Budapest halás népének arca boldogságtól ragyogott e napokon. Meghatottan olvasták a híreket, amelyeket szívből jövő melegséggel közöltek a lapok, a két boldog emberről, hazánk igazi barátairól. Hogy a kedves, érző szívű *Julianna* a „virágbetűket” kereste a Szabadság-téren. A „Magyar Hísegyek” örökzöld sorait s a „Nem, nem, soha!” magyar gyökérből erdő napratorésszt. Hogy *Bernát* herceg egyedül vegyült el az utcatekintésben s magyarnótás gramofonlemezeket vásárolt, amelyek hangjainál reggelizett, ramosolygó nevével. Hogy feltűnés nélkül meguzonházta az egyik körüti kávéházban. S hogy kifeleentétek, amikor elmentek, hogy nagyon jól érezték magukat s a nyáron, ha egy mód lesz rá, visszajönnek...

A miniszterelnöki pár vállalta a zsámbéki hármás írek keresztelőlőli tiszteit. *Zirkelbach* Lőrinc zsámbéki földműves felesége a közelmúlt napokban hármás íreknek adott életet a budapesti Új Szent János-kórházban. *Zirkelbach* keresztelőlőnek *Daványi Kálmán* miniszterelnököt és feleségét kérte fel, akiknek birtoka Zsámbék közelében van. A miniszterelnök és felesége eleget tettek a felkérésnek és a miniszterelnök felesége személyesen résztvett a keresztelési szertartáson.

Gazdálkiják vándorgyűlése Nagynyáradon. Február 2-án tartotta Nagynyáradon vándorgyűlést a mődelési téli gazdasági iskola Ifjúsági Önképző Gazdaköre. A gyűlés előtt a Hősök Emlék-művét *Szies József* felső évfolyamos tanuló koszorúzta meg. Az ifjúsági gazdasági gyűlés a Hísegyek elnöközésével kezdődött. Az egybegyűlt közönséget *vitéz Horváth Iván* téli gazdasági iskolai igazgató üdvözölte. A vándorgyűlésen *Bircsik Gyula* (Némethy), *Fischer Péter* (Májs), és *Kramm József* (Nagynyárad) felső évfolyamos tanulók szakelőadást tartottak. *Trischer József* (Némethy) felső és *Huitz Ádám* (Dunaszekes) alsó évfolyamosok pedig irredenta verseket szavarták. A tanulók értékes szakelőadásokkal, szép szavataikkal nagy sikert arattak. A gyűlés keretében az ifjúsági énekkar műt és népdalokat adott elő, a szavalkóknak pedig irredenta verseket szavart maguk sikert. A vándorgyűlés befejezését előt *Rétes* Adám országgyűlést képviselő és *Futóli* Adám nagyváradi plébános intézett lekes, hazafias szavakat az ifjúsághoz.

A Baross Szövetség közgyűlése. Február 14-én tartotta nagy érdeklődés mellett folyó évi közgyűlést az ország keresztény iparos és kereskedő társadalmát magába foglaló *Baross Szövetség*. A közgyűlésen megjelent *Serédi Jusztinián* hercegprímás, *József Ferenc* királyi herceg, *Daványi Kálmán* miniszterelnök a kormány több tagjával, továbbá a magyar közélet számos kitűnője.

Földgáz találtak Nagykanizsa mellett. Egy angol társaság hosszabb idő óta petróleumkutató furásokat végez az ország különböző vidékein. Jelenleg Nagykanizsa közelében, *Lépe* község határában folytatnak furásokat. Február 11-én 1700 méteres mélységből ártási nyomással szénhidrogén gáz tört elő, amely — a szakértők megállapítása szerint — fűtésre és világításra alkalmas. Az óránkénti gázmenyiség 300.000 köbméter.

Borzalmas repülőgépkatasztrófa. Február 11-én egy német katonai repülőgép *Berlin* felett hatalmas hóviharba került. A pilóta kénytelen volt gépével az alacsonyabb régiókba leereszkedni. A gép annyira lesüllyedt, hogy alváza surolta a házak felett elvezetett magafeszültgűző vezeték. A gép elvesztette egyensúlyát, a vezetékkel kicsapódó lángtól tüzet fogott és lángolva az utcára zuhant, ahol felrobbant. A gép öt utasa elégett. Az elszakadt villamosvezeték két emberre esett, az áram ezel halálra gette.

Február 11-én ülték meg a csendőrnapot. Február 14-én tartotta az egész országban a csendőrség a csendőrnapot. A fővárosban reggel 9 órakor a tisztikar és a legénység istentiszteletet vett részt, majd utána tiszti és legénységi kiállítások jelent meg a Hadimúzeumban, ahol megkoszorúzták a háborúban, valamint a közbiztonsági szolgálat teljesítése közben elesett csendőrök emléktábláit. 11 órakor a Bőszörményi-út csendőrelőtanterv udvarán díszszavát várta a csendőrség fellegelőjének érkeztét. A csendőrség fellegelője lendületes beszédben méltató a csendőrnapi jelentőségét és a csendőrség nevében köszönt helyezett a csendőrvirtakhoz szobrákat talpatatára. Kijelölték kereste fel a Fery Oszkár-út tanítóképző falán elhelyezett, a kommunál által műrtárlhatál halt csendőrtisztek emléktábláit, majd a farkasrét területén egy elesett csendőrvadász sirtjé koszorúzták meg.

Öngyilkos lett egy beregöbörzörményi földműves. *Beregöbörzörmény* községben *Dejgus* Sándor földművest február 13-án délelőtti kihallgatásra idéztek be a közszékházra. Amíg a kihallgatást tartott, *Dejgus* rendkívül idegesen viselkedett, majd hirtelen felugrott az ablak pártkájára és beletette az utatrára vette magát. Holten került el a közvétsen s amit vizsgálata később megállapította, halálát nyakszérvényátörés okozta.

Megölté a terhelő tanukat egy lengyel gonosztevő. Egy megrögzött stánislai gonosztevő nemrég szabaddúlt ki a börtönből, ahová büntetését két szentantunának vallomása alapján jutott. A volt fegyvec — *Tonkóv* Bazil — a börtönből kiszabadulva, sorra vette a tanukat, akik között saját nővérre, sógora és nővérének két gyermeke is szerepelt, és valamennyit meggyilkolta. A tömeggyilkosság után *Tonkóv* öngyilkosságot követett el.

Árvíz Jügoszláviában. A bétlyel állami uradalom, amely *Trianon* előtt *Frizyes* királyi herceg birtosa volt, 3000 holdnyi területen elöntötte a *Karacice-patak*. Az uradalom árszabályozási oszálványának főnöke, *Jovanovic főmérnök* ügyintéte magát, mert attól fél, hogy kiderülne a gátépítés körül elkövetett mulasztásai. Az árvízvédelmi munkálatok irányítására jügoszláv-magyar bizottság utazott *Bélyre*, meri a megáradt patak magyar területet is érint.

Egy komáromi kávé réntette. Szörnyű esőtől tragédia játszódott fel február 13-án *Komáromban*, az *Erzsébet-szigeten*. *Maitz* Rezső ismert komáromi kávé s szigetén agyonlőtte válóféltében lévő feleségét, *Schlechter* Szidóniát, egy komáromi vendéglős leányát. Reggel *Maitz* közfenégra ötvös Gyuri nevű kislányt és azzal indult el feleségéhez, hogy rábírja a visszatérésre. Hármásban mentek ki az *Erzsébet-szigetre*. A házastársak között ismét veszekedésre került sor, amelynek *hétben Maitz* előrántotta revolverét és szívbőlbeli feleségét, aki azonnal meghalt. Amikor látta, hogy mit követett el, maga ellen fordította a fegyvert és föblőlte magát. A tragédia szentantunja, az ötvös kislány halálra réntültten síra rohan buza és emondotta magyanyjának, hogy mi történt. Mire a mentők kikerültek a helyszínre, *Maitz* is halot volt.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Januar is kivételi többlettel zárult

Magyarország külkereskedelmi forgalma ez év január hónapjában a következőké alakult: A behozatal értéke 28.1 millió pengő volt (1936. év január hónapjában 40.6 millió pengő), a kivitel értéke pedig 45.8 (34.9) millió pengőzt tett ki, az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 17.7 millió pengő kivételi többlettel zárult. (Az 1936. év január hónapjában 5.7 millió pengő passzívum volt.)

Aleció a növényvédelmi szerek nevének egyesítése iránt

A gazdaközönségnek régi panasza az, hogy az egyes gyárak különböző neveknek hozták forgalomba az ugyanazon határú és azonos összetételű növényvédelmi szereket. A nevek terén mutatkozó összevisszaságnak sok hátránya van. Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* most akcióját indította a növényvédelmi szerek nevének egyesítése érdekében és állásfoglalásra kérte fel az összes mezőgazdasági kamarákat.

A vetések állapota

A földművelésügyi miniszter vetésjelentése szerint az őszi vetések közül a koraiak nagyrészen megerősödve és bokrosodva mentek a télbe; a késői vetések azonban az erős fagyoktól sokat szenvedtek. De a késve érkezett hótakaró alatt a késői vetések is helyenként némiféle helyre jöttek és sok helyen a még eddig ki nem felt vetések is kikélettek. A február elején bekövetkezett olvadás miatt a vetések sok helyen már hótakaró nélkül állanak s a mélyebb szűkek részeken a víz kikapált károkat is okozhat; ugyancsak félfagyási károktól lehet tartani.

Felmenték a Franciaország kivethető juhok kontingensét

A napokban Párisban aláírták az új magyar-francia kereskedelmi egyezményt, amely a magyar juhkontingens — a kivethető juhmenyiségét — az eddigi 19 százalékról 27 százalékra emelt fel, továbbá módot nyújt a megállapodás arra, hogy az idén 60—70 ezer hektoliternyi oltosabb, 12 fokos alföldi bor exportáljunk Franciaországba.

Ingatlanok közvetítési díjai

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben kimondja, hogy ingatlanforgalmi közvetítők bérletek, vagy haszonbérletek közvetítéséért legfeljebb az egyévi bér- és haszonbér jellegű bíró más közszolgáltatások két százalékát kaphatják közvetítési díj fejében. Ha a bérlet hat évre szól, akkor ötévi bérnek legfeljebb két százalékát kaphatják. Ha szerződés értelmében mind a két féltől jár közvetítési díj, ez nem lehet nagyobb a más megállapított, fűnt emelt összegeteknél. Ennek a tilalomnak átghatása az engedély megvonásával jár.

Hét és fél százalékos visszatérítési kaptak a leexportáló gazdák

A Hanga 7 1/2%-os értékesítési visszatérítést ad azoknak a gazdáknak, akik től az elmúlt év folyamán német exportlovakat vásárolt. A visszatérítési iránti igényeket bármely vidéki Hanga-szövetkezethez be lehet jelenteni. A gazdák saját érdeke, hogy a bejelentést el ne mulaszták, mert március 10-e után felfűtő bejelentésnek már nem vőlepek figyelembe.

800 ember benngett egy kínai színházban

Antungból, a mandzsúriai határról jelentik, hogy az ottani kínai színházban előadás közben tűz tört ki. A tűznek 800 haladás áldozata van. Az áldozatok között igen sok a nő és gyermek. A tűz oltásán fáradozó katonák és a rendőrök közül is igen sokan a lángokhoz lettek halálukra. A szerencsétlenséget vétkes gondatlanság okozta: a színpad mögött egy gyertya lángja kapott bele a gyúlékony anyagokba.

A nézőközönség szörnyű félelemben rohant a kijáratokhoz. Valóságos közbizsa keletkezett, amelynek során sok nő és gyermek elgyontapostak, mások pedig a tolongásban megfuladtak.

A tűz továbbterjedt a színház mellett levő épületekre is és mintegy harminc házat elpusztított.

TANÁCSADÓ

Valamennyi előfizetőnknek felhívjuk szíves figyelmét erre a rovatunkra. Ebben tudvalevően közérdeklő kérdésekre adunk felvilágosítást, még pedig úgy, hogy a kérdés lényegét is közöljük. Ugyanformán a válaszok mindenki számára érthetővé és érdekesé válnak. Azért hívjuk most fel erre a témre előfizetőink figyelmét, mert surin előfordul, hogy egy-egy kérdés ismételt megválaszolása után többen is megismétlik azt. Mi kézzsel felteünk előfizetőinknek, akik azonban hétről-hétre figyelemmel kísérik ezt a rovatot, megtakaríthatják a kérdés megismétlésével járó portót, a levélírás fáradságát, de a válasz beváráásával váró időszünetet is. He-lyesen járnak el tehát azok, akik rendszeresen elővassák az itt megvártgyánt kérdéseket és válaszokat, mert úgy lehet, véletlenül éppen őket is érdekli, vagy az övékhez hasonló eset kerül megbeszélésre.

Kérdés: Kérem az itt felsorolt lapokra vonatkozó adatok (cim, szerkesztő neve, előfizetési díj, stb.) közlését. (V. L. Kondorostanya, Békésmegye.) — **Felelet:** Kérlek az önt érdeklő lapok kiadói-változati mutatóványait. A posta közlelbi cím nélkül is kézbesíti a lapoknak szülő levelet. Valamennyi lap szívesen küld mutatóványomat, amelyekből a lapra vonatkozó minden adat megállapítható.

Kérdés: Feleségemről különváltam. Aik. Ha ezen idő alatt feleségemnek gyermeke születik, ki köteles tartani? (Előfizető.) — **Felelet:** Törvényes házasságban élő anyának gyermeke törvényesen vélelmezettnek s annak eltarlásáról a törvényes atya köteles gondoskodni mindaddig, amíg a gyermek törvénytelensége iránt általa megindított perben a gyermek törvénytelenségét a bíróság kimondja.

Kérdés: Közel rokonom rendőrira nő-sülére kért engedélyt. Mikor engedélyeztetés általában a rendőrikö névelését? (L. K. Nyiregyháza.) — **Felelet:** Amennyiben az illető még nem töltötte be a 30-ik életévét, a nőves szolgálattal kell bírnia. 30 évesnél és ha egyébként megfelelő a minőségű és szorgalmat időre való tekintet nélkül megkapja az engedélyt. Természetesen minden esetben egyénileg bírálják el ezeket a kérelmeket.

Kérdés: Ferjem hevesen, és emberének neményi a szolgálati idejűk? Lehet-e felmentés? (1930. sz. előfizető, Bács.) — **Felelet:** Tessék a járási szék-helyen működő népdöntő bizottság megkereséséhez fordulni. Csak ott kaphat pontos választ.

Kérdés: Közölhetik-e a beküldött hírt? (K. L. Földes.) — **Felelet:** Ilyen természetű, különösen pedig nyomozás alatt álló ügyek ismertetése nem valószínű-hatunk. Mert ha a dolog jogerős ítélet tel befejezést nyert, szívesen megírjuk. Amennyiben tessék benntek értesíteni.

Kérdés: Hogy kell házahelyi kiutalás iránt folyamodni? (Sz. F. Nemesszent-andrás.) — **Felelet:** Miután közegében a rendelkezésre álló házahelyeket már ki-osztották, csak akkor kaphat házahelyt, ha valaki átruházta Öntre helyét. Forduljon a jegyző urhoz, az ő útján kell az átruházás engedélyezése iránti kérvényt az OFB-hoz, illetve, amennyiben a telek-könyvi rendezés is megtörtént, a Gazdasági Albizottsághoz a kérvényt benyujtani.

Kérdés: Az iparésztület elutasította munkánkny iránti kérelmet. Feltehe-tek-e a elutasítás miatt? (H. L. Deh-reem.) — **Felelet:** Január 24-i üzenetünk megismétlésével közöljük, hogy az elu-tasít határozatot az elsőfokú iparhatóság hoz megfellebbezheti. Megismétljük, hogy az adott esetben az iparésztületnek és a továbbiak során az elsőfokú ipar-

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelet előfizetőinket, akiknek előfizetése február hó 28-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap kiadásában fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Égész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-utca 24.

hatóságnak is csak joga van eltekintenie a hat elemben feltüntet megkövetelésétől, erre azonban nem kötelezhető. Sajnos, tehát semmi olyant nem írhatunk, amire ön hívatközelne. Csak arról lehet szó, hogy fellebbezésben méltányossági szempontokra hivatkozva, kérj a könyv kiadását.

Kérdés: 1. Amerikában születtem, szeretnék kimenni oda. Hová forduljak felvilágosításért? 2. Mi a címe és megszólítása az amerikai követnek? 3. Mi a címe a kivándorlókat védő irodának? (H. előfizető, Felsőgyógy.) — **Felelet:** 1. Forduljon a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodához, amely minden hozzáférhetően kézzsel az felvilágosítást. 2. Az Amerikai Egyesült Államok budapesti követésének címe: V., Szabadság-tér 11-12. A követet „kegyelmelem” címzés illeti meg. 3. A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Iroda címe: VIII., Fiumel-ut 4.

Kérdés: A rendőrfőkapitányodhoz a múlt év július 2-án, az örszemléstehet való feltevésem iránt benyújtott kérvényemre még nem kaptam értesítést. Remélhetem-e még feltevéletemet. (F. L. 5793. sz. előfizető, Orosháza.) — **Felelet:** A pályázatok évente kétszer szokták sorozásra beívenni. A legközelebbi ilyen sorozás március végén, vagy április elején lesz. Önt előjegyzésbe vették és ideje-korán meg fogja kapni beívenését.

Kérdés: Még nem kaptam értesítést a rendőrséghez tartály benyújtott pályázati kérvényemről nyújten. Mikor történne a beívenés? (12.150. sz. előfizető, Somló-vásárhely.) — **Felelet:** Tessék előlvasni a F. I. orosházi előfizetőinknek szülő választ.

Kérdés: Fatunkban van egy négyéves, finom zenei hallással, szép hanggal megáldott gyermek. Hová kellene fordulnunk a gyermek tehetségének érdevénytelensége érdekében? (J. S., Szőlőgy.) — **Felelet:** Négyéves gyermek tehetsége, képessége és kilátásos hangja még nem bírható el. Korai is lenne a gyermeket tanulmányokkal terhelni. Alkalmadtán esetleg a közeli város valamelyik zenei tekintélyének be-mutatathatják a gyerme-keket, de ismételjük, éppen a kicske egész sége és jövője érdekében határozandó korai előtt ne cseréltessék fel a kicsivel gyermekesét a „csodagyermek” sorsá-vá.

Kérdés: Hol vannak szüreszabók, meny-nyibe kerül egy 170 cm szür, dísz nélkül, csuklyával? (K. K., Győr.) — **Felelet:** Szüreszabók az alkalmadtán vannak. Címeket, árakat a kézfőmél, szegedi, vagy debreceni általános iparpartizülettel tessék kérni.

Kérdés: Erdemes-e pártolni a . . . partot? — **Felelet:** Kik ök és mi a céljuk, nem tudjuk és, — tartunk tőle — ök sem. Hejlesen tessz, ha távolattarta magát a dologról, annál is inkább, mert úgy látjuk, Önnek is van bizonyos gyanúja a „közeli rokonság”-ra vonatkozóan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

K. E., Nagyálló. Elbeszélése nem közölhető. Mászt kérünk. — P. G., Ládány. Ez nem vált be, — a mai délelőtti meitsen támat, mert határozott iródkész-sége van. — D. J., Csurgónagyartón. Nem közölhető. Mászt kérünk. — Ifj. H. S., Sárhógd. Te vagy az én boldogsá-gom” című közölhető. — Sz. J., Orosháza. Közöltük belőlük. — G. L., Dobod. Szép gondolatok, megkapó érzések váltakoznak verselben; formailag azonban nem tökéletesek. Irjon tovább; bizonyosan kapunk Önről olyat is, amely meg-lit a közölhetőesé mértékét. — T. J., Pat. Mielőtt verset ír, előbb sajátítsa el a szabályokat. Sajnálatunkra, képrel-vényt nem közöljük. — F. J., Sürd. Rá-vontatni a „Kárpáti ibolyák ságha” című kijavítva közölni fogjuk. — O. F., Versét alkalmadtán közölni fogjuk. — N. G., Zalavár. Ezek nem közölhetőek, mászt kérünk; rejtvényelől közöljük.

CSELEDSORS

ELBESZÉLÉS IRTA: CSIKANY SÁNDOR

Junius var. Az erdőn most érik a szamóca és millió vadvirág pompázik egyszerű szépségében. A madarak csengő énekébe beleszó a fák sejtelmé susogása és olykor egy-egy fá-cánkakas ijedt sikoltása. A kinyílt virágok szirmairól a méhek örök egyformaságú zümmögése hangzik és itt-ott egy nyul, vagy őz iramlása tezi hangulatossabbá a nyári erdőt.

Az öreg Bence mindezzel nem törődve, mély gondolatokba merülve, lassan halad a zöld pázsittal szégyel-zett erdei ösvényen. Lelkében ezer mért tör fel gyors egymásutánban, de hiába minden erőlködése, nem talál reájuk feleletet.

— Hát miért, miért? — ismétli százszor is, ezerszer is, de felelet még mindig nem akad reá.

Megáll. Felrajlik emlékezetében minden szomorúság, minden fájdalom, ami gyermekkorától érte; de úgy érzi, hogy ehhez hasonló keserű-ségben még nem volt része soha.

— Hát miért is küldte el? Hiszen ott ettem meg kenyérem javát és gyermekkorom óta becsülettel szógátam. És mégis . . .

Elkeseredésében nagyot suhint a levegőbe, majd homlokára ütve mondja:

— Á persze, a fiatal ur miatt. Bár még csak sejtette, hogy miért küldte el, de mégis úgy érezte, hogy a feltörő kérdésekre némi feleletet kapott. Mintha megnyugodott volna ettől a sejteltől s ledől az ösvény mellett elterülő szombafokor árnyéká-ba. Itt kezdte összeszedni szétzilált gondolatait és mindig világosabban rajzolódott elébe elküldetésének oka.

— Igen, a fiatal ur miatt, — mondja magának. — Dehát tehetek én arról, hogy véletlenül meglettam, mikor a Godrósék Katáját előlgettem.

Nem fűzhetett tovább gondolatait, mert az erdő — aki közeli atyafi-ságban volt az öreg családjával — kimért lépéssel közeledett feléje és már messziről köszönt:

— Aggyon Isten, Bence bácsi! — Aggyon, aggyon akinek, — mondja keseredett hangon — de nekem ugyan nem sokat adhat.

— Hogy, hogy? — kérdi megüt-közve az erdő. — Hát csak úgy, hogy vénségemre elküldte. El, mert . . . — Nem mondta ki, amit gondolt, hanem ehelyett a falu felé nézett és hangos zo-kogással sirni kezdett.

Az erdőre megsajnálta az öreget és bizonytalan szavakkal vizasztalni igyekezett: — De Bence bátyám! Hát . . . hát ne ríjjon. Nyugodjék meg, hiszen majd jóra fordul.

Az öreg megtörölte szemét, és szemrehányóan nézte az erdőre, még mindig szepgeve szólt:

— Megnyugodni, öcsém? Azt csak mondani lehet, de megcselekedni nem!

— Dehogynem lehet, lehet azt, csak meg kell erősíteni az embernek a szívét.

— Hej, hej, öcsém, ugyilátszik, hogy neked nem vót szívifájdalmad soha!

— Hát nem sok vót az igaz, mer még fiatal vagyok; de azért tudom, hogy mindent lehet, csak akarni kell.

— Hát én akartam öcsém, hogy ne fájjon a szívem, mer úgy gyuttam el, hogy soha még a táját se fogom látni ennek a falunak; de hiába, most, amikor már távolodok tőle, megcsavarja valami a szívemet és hát . . . nem tudok . . . nem tudok elmenni innen. Nem, mert . . .

Az öregnek ismét sirásba fulladt a hangja. És a munkától, gondtól meg-

gyötört ráncos arcon gyors egymás-utánba pergetek le a könnyek.

Az erdő, aki jószívu ember volt, megsajnálta az öreget és bizonytalan-nal nézett reá. A két magyar sokáig nézett szembe egymással, szólanul. Könnyezve az elmúlt idők szenvedé-sét és a jelen nyomorúságát, míg végre az erdőre megszólalt:

— Bence bátyám! Egy nehéz sóhaj volt rá a felelet, S mint, aki már leszámolt mindennel, hosszan elnyúl a zöld pázsiton, intve az erdőre, hogy hallgasson, mert neki van mondanivalója:

— Hej öcsém, a Kardosok nem vótak utolsó emberek ezelőtt! Még apámnak is harminc hold föld jutott; dehát az az átkozott fagy, ami 66-ba vótt, elpusztított mindent, aztán a szidótló kellett még lisztet is venni hitelbe. Ez tette tönkre apámat, mer nyolc forintból nyolcszáz forint lett, oszt így huszonnyé holdat elvitt a zsidó, meg a fiskális. Ugy lett az-után cseléd belőlem, mert az a föld, ami még maradt, hármunknak kevés volt az élethez. Hej öcsém, ötven éve már annak, hogy cselédéi pozofott az élet! És tudhatod, hallhatad, hogy ezidő alatt húszéggel szolgáltam, mcst mégis vénségemre eldobtak, mint a lábról lezakadt kapcát.

— Hát bizony, szomorú sors ez, Bence bátyám! De azért mégsem kéne úgy elkeseredni, mert ott van még a Jancsi unokája és azzal eléldéghelt.

Az öreg lemondóan intett kezével, mintegy súlyt adva szavának.

— Ott van, igaz. De ki tudja meddig? Mert ne felejtse el, öcsém, hogy a mi sorsunk egy; szomorú, fájo ma-gyarsors, cselédsors.

Az öreget másnap halva találták a szombafokor tövében. Csele ölérsre volt görbülve; ölelni akarta a falut, ahol él, szenvedett és ahol vénségére megszégvenítették . . .

REJTVENYEK

1. Szórejtvény.

ZODNOJ nem én

(Beküldte Nagy József Zalavárról.)

2. Szórejtvény.

lengyel i bíró mondja ki

(-i)

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

3. Szórejtvény.

elme hibáz L

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 8-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

Az 5-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: Vakmerő. 2. Szórejtvény: Balta. 3. Szórejtvény: Sáskaárás. Megfejtettek: Soltóry József, Nagy György, Nagy József, Kövér Balázs, Regős József, Szemenyey János, Meinholt Rezső, Tamás Ferenc, Angyal László, Tarcsay Irénke, ifj. Csató István, Révfülöpi Faluszövetség és Vezér Emil, Ozoróczy Ferenc, Nagy József, Schuster Ádám.

Autómunkámat nyertek: Nagy József (Szendrőlécen) és a Révfülöpi Faluszövetség. A 6-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Szülőoltványok és hazai sima és gyökeres vesszők

gyökeres vadveszők nagy választékban, üdönságok, magyattan szőlőfajok, mindenben megjelölt minőségben. Teljesen garantált árak megrendelhetőek!

Freso József szülőoltványtermelőnél **Abasár, Malom-ut 62.**

Kérjen árjegyzéket!

